

Az ördög bennünk lakozik

Mindig is szerettem a gonosz karaktereket, és érdeklődtem irántuk. Sok filmben vagy könyvben annyira megkedveltem őket, hogy már-már nekik drukoltam, és szomorúan konstatáltam a szükségszerű bukásukat. Persze tudvalevő, hogy ennek be kell következnie, vagy legjobb esetben is átállnak a „jó” oldalra. Nemrégiben pont a témáról morfondíroztam és rájöttem, hogy hiába van sok, jól megformált és kitalált gonosz karakter, kb. kétszer annyi silány, jelentéktelen és kétdimenziós bohóc jut rájuk (kivéve azok a gonosz bohócok, akik jól adják a figurát, pl. Pennyworth). Innen jött az ötlet, hogy összeszedjek pár motivációt, ami a sötét oldalra sodorhat egy karaktert.

Nagyon fontos leszögeznünk valamit. A gonoszság, mint fogalom nehezen meghatározható, még akkor is, ha mindannyiunkban van egy elképzelés róla. Nem szeretnék most ebbe belemenni, mert napestig lehetne erről beszélgetni, és akkor is találhatnánk kiskaput. Képlékeny és nagyon relatív az egész téma, ezt már megtapasztalhattam. Mindenki használja a saját fogalmi rendszerét, meghatározását vagy csak értse jól, hogy mire gondoltam. Vannak igen sajátos, vagy éppen nehezen kezelhető helyzetek, amikor nem egyértelmű a dolog, de ha könnyebb így kezelni, akkor legyen a választott szavunk az antagonistá, és így talán jobban elhelyezhető jelenlegi cikkem témája.

A bejegyzés nem csak szerepjátékos témában készült, de könyvekben, illetve az írásban is ugyanúgy érvényes szempontokat próbálok összegyűjteni. Semmiféle rendszert nem követek, nem szeretném kategóriákba rendezni, hiszen nem is mindig lehetséges ez. A listán az eszembe jutó dolgok szerepelnek (nem mondom?!), szóval nem teljes, ha valamit kihagytam vagy szimplán nem gondoltam rá, de Neked eszedbe jut, kíváncsian várom hozzászólásban.

Túlélés

Talán a legegyszerűbb indíték az élőlényeknél az, hogy átvészeljenek bármit, ami az életükre törne, legyen ez egy paplovag vagy egy uralkodó vagy a laktóz intolerancia. A túlélési ösztön sokszor tesz antagonistává valakit, hiszen egy menekülő katona is a volt szövetségesei ellen fordul, ha azok akadályoznák ebben (megtörtént eset).

Szerelem

A jó öreg, vak szerelem sok mindenre rávehet bárkit. És igen, néha még olyan dolgokat is megteszünk, ami könnyen a sötét oldalra visz minket. Hmm, szerintem mindenki ismer legalább egy ilyen történetet.

Gyűlölet

Talán az egyik legerősebb érzélem, ami kialakulhat, és ami belülről égetve, marva könnyen pusztítóssá fajulhat. Ahogy észrevet-

tem, ez az egyik leggyakoribb motiváció a közismertebb gonoszoknál. Bár a gyűlölet iránya és célja sokféle lehet. Gondolok itt az egyszerűbb, egy személy vagy társaság iránt érzetten túl az egész emberiségre, egy fajra, vagy éppen az öngyűlöletre.

Félelem

Szintén elég erős és gyakori motiváció lehet, hiszen, amitől félünk, azt vagy elkerüljük, vagy megpróbáljuk kontrollálni, esetleg elpusztítani. Ezt nagyon szépen láthatjuk jelenlegi világunkban is testet ölteni. Számos esetben ez kéz a kézben járhat az előző ponttal.

Pusztítás

Ó, hogy ezt mennyi alkalommal használják. Bár lehet tartalommal is feltölteni, sajnos sokan csak odáig jutnak, hogy pusztítanak, mert pusztítani jó, és amúgy is azt csinálja egy gonosz karakter, nem? Mindig van egy ok, legyen az mentális zavar (pl. pirománia) vagy bármi más.

Uralom

Vonatkozzon ez a világ egy részére, vagy egészére. Van, akikben túlbuzog a hatalmi vágy és egészen messzire elmennek érte. Ez is gyakori azok közt, akik a történetek gonosztevőivé válnak.

Bosszú

Annyira nem meglepő a dolog, de a bosszú bizony nagyon messzire elvihet egy karaktert. Legyen vélt, vagy valós az indok, ha ki akar csinálni valakit az illető, akkor néha mélyre kell nyúlni a döggútba és be kell mocskolódni.

Hit/vallás

Az erős hit valamiben igen szélsőséges cselekedeteket tud indukálni, mely messze nem elfogadható, csak az adott vallás szemszögéből. Azt hiszem, itt is eléggé jellemzővé válhat a mondás, miszerint a pokolba vezető út is jó szándékkal van kikövezve. Arról meg már ne is ejtsünk szót, ha ez a hit vagy vallás kicsit... erőszakosabb a kelleténél.

Társadalmi kohézió

Nehéz helyzet, de van, amikor nem mi választjuk a gengszter életet, hanem a gengszter élet választ minket. Egyes társadalmakban, családokban vagy valamilyen szociális közegben csak akkor fogadnak el, ha te is pont ugyanazt követed, mint a többi tag. Az elfajzott, mutáns hillbilly családban embert kell enni és nincs apelláta, meg „én gluténmentes, brokkolis vege tacot szeretnék”.

Kétségbeesés

A sarokba szorított bestia a legveszedelmesebb, és ez könnyen igazzá válhat az emberek és más, összetettebben gondolkodó lények esetében is. Az ösztön, és a nem feltétlenül tiszta gondolkodás pedig olyan dolgokra sarkallhat, ami aztán nem igazán egyeztethető össze a legtöbb morális rendszerrel.

Vágy

Az egyik olyan érzés, ami az embert egész élete alatt hajtja, mérgezi. Szeretnénk ezt, vagy szeretnénk azt. Akiben pedig ez hatalmas méreteket ölt, az könnyen ráléphet egy olyan útra, mely a sötétbe visz.

Végzet

Olyan világokban, ahol a végzetét már megírták a karakternek, az könnyen válhat motivációvá. Mindkét irányba működik a dolog, hiszen valaki mindent megtesz azért, hogy elkerülje, míg más pont, hogy elérni szeretné. Vajon meddig kell elmenni ezért?

Versengés

Társadalmunkra szintén jellemző ez a fogalom. Sokan képesek ezt rendes keretek közt lebonyolítani, de egyesek bármilyen eszközt bevetnek, hogy ők kerüljenek ki győztesen ebből a harcból. Itt pedig felmerül a kérdés, hogy a cél szentesíti-e az eszközt?

Veszteség

Ha a mindenséget jelenti egy személy vagy állapot, és az megszűnik, sokszor vele hal a motivációjuk is... vagy igazságtalanságnak érzik, és így a jó felé törekedésre vesztik el a hajlamot. Hiszen minek tegyen jót, ha minden mindegy és tőle elvettek mindent?

Az emberiség megmentése

Nehéz kérdés, és persze itt is elég relatív a helyzet megítélése. Ozymandias (Watchmen) jellegzetes példa ide. Ő milliókat áldozott fel azért, hogy megmentsen milliárdokat. Sokaknak ez elfogadható, de vajon akkor is, ha köztük vannak a szeretteik? A cél vajon itt is szentesíti az eszközt?

Lázadás

A fennálló rendszer/ berendezkedés/ státusz quo általában sokakat zavar. Az igazán elszántak lázadókká lesznek, a még

elszántabbak pedig messzebb mennek. Nyilván lehet lázadni egy rossz, elnyomó rendszer ellen is, és akkor a karakter inkább válik szabadságharcossá, de ez fordítva is ugyanolyan könnyen megtörténhet.

Árulás

Kissé hasonló a bosszúhoz, talán ahhoz is lehetne leginkább kapcsolni, de valahol mégis más. Ha a szeretjük elárul valakit, abból nem nehéz elképzelni, hogyan lehet egy történet következő gonosza.

Korrupció

Sok jó ember esett már áldozatul ennek. Mindennek és mindenkinek megvan az ára, és a hatalom csábítása sokakat visz olyan ösvényekre, melyek szükségszerűen magukhoz ölelik azon jellemvonásokat, amelyek végett a karakter gonosszá válik.

Valami visszaszerzése

Egy elvesztett tárgy vagy személy iránti sóvárgás, ami már-már rögeszmévé válik, szintúgy erős mozgatórugó. Ki így, ki úgy próbálja ezt megoldani.

Szolgálat

Mást szolgálni és követni, mindig, minden körülmények közt. Ez nem mindig vezet jóra. Az, hogy miért teszik, persze lehet változó. Félelemből, vagy mert a mester által tudást és hatalmat halmozhat fel a karakter.

Felfedezés

Egy titok megismerése úgyszint a sötét oldalra sodorhatja a karaktert. A titkok veszélyes dolgok és hatalmat adnak valami felett, a hatalom megrészegíthet ésatöbbi, ésatöbbi...

Kiemelkedés

Mindenki hercegnő, csak kevesen vallják be. Szeretjük, ha figyelnek ránk és foglalkoznak velünk. Ennek elérésére számos opció kínálkozik, és a karakterek megragadhatják ennek drasztikusabb, radikálisabb lehetőségeit is, melyek a későbbiekben gonoszként aposztrofálják majd az adott illetőt.

Szükségszerűség

Ezt egy kissé paradox kategóriának érzem, de láttam már rá példát, és érdekesen működik. Ebben az esetben a karakter katalizátorként működik, és tudatában van szerepkörének és kötelező bukásának, de úgymond eljuttatja a rá eső részeket, hogy a vele szemben álló, jónak definiált karakter elérje azt a minőséget, ami majd továbblendíti őt.

Kapzsóság

Régi-régi bűn, mely ma egyre jobban terjed. Mindig több kell, és ha ezt nem érhetjük el tisztességgel, akkor még mindig ott van a törvénytelen út.

Összességében elmondhatjuk, hogy nagyon sok olyan motiváció létezik, ami egy karaktert gonosszá tehet, és a lista ennek csak kis részét fedi le. Nyilvánvalóan vannak alkategóriák is, de ezekre végképp nem szerettem volna kitérni. Mindenesetre arra törekedtem, hogy összeszedjek pár olyan eshetőséget, ami túlmutat az egyszerű „gonosz vagyok, mert gonosz vagyok koncepción”. Minden csoport tovább bontható és némi kreativitással érdekes célok hozhatóak ki belőlük, és persze lehet rajtuk csavarni párat, hogy igazán egyedi és változatos antagonisták szülessenek a történetben. Újfent felhívnom a figyelmet arra, hogy a cikk nem a gonoszság, mint fogalom kivesezéséről szól, így kéretik ennek tükrében kezelni. Azt hiszem, ezt muszáj újra leírnom, az elmúlt tapasztalatok tükrében.

Ha bármi egyéb az eszetekbe jut, ami kimaradt és megosztanátok a nagyközönséggel, vagy csak véleményetek van, írjátok meg kommentben!

2016.03.08.

Szerző: Anatole

Forrás: anatolemondja.blog.hu

Szerkesztette: Magyar Gergely